Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

Veiligheidsregio Utrecht
T.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 3154
3502GD Utrecht

Behandeld door	Sandra van Belleghem	**Datum**	volgt
E-mail	Sandra.van.belleghem@Utrecht.nl	**Ons kenmerk**	34225291
Bijlage(n)	-	**Onderwerp**	Reactie op ontwerp-regionaal risicoprofiel 2027, inbreng wensen bestuursagenda 2027 en reactie op deelname stichting KCR2
Uw kenmerk	26.0001429 en 26.0001592		
Uw brief van	7 juli 2026	**Verzonden**	
		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte leden van het dagelijks bestuur

Met uw brief van 7 juli 2026 heeft uw secretaris het ontwerp regionaal risicoprofiel 2027 aan de raad toegezonden. In deze brief nodigt u de raad uit om een reactie te geven op dit ontwerp risicoprofiel en om tevens wensen kenbaar te maken voor het nog op te stellen beleidsplan 2027-2030 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). Met een tweede brief van 7 juli jl. heeft u de raad geïnformeerd over een voorgenomen besluit van het Veiligheidsberaad om een stichting Knooppunt Coördinatie Rijk-Regio's (KCR2) op te richten. U nodigt ons ook uit om voor dit voorgenomen besluit wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

In deze voorliggende brief reageren wij op beide verzoeken. U heeft ons verzocht om uiterlijk 26 oktober een concept-reactie aan u kenbaar te maken en om uiterlijk 12 november een definitieve reactie te geven.

Reactie op het ontwerp regionaal risicoprofiel
In het ontwerp regionaal risicoprofiel 2027 geeft u een overzicht van de veiligheidsrisico's binnen het verzorgingsgebied van de Veiligheidsregio Utrecht met daarbij een inschatting van de gevolgen van deze risico's. Het is een gedegen overzicht waaruit naar voren komt dat de risico's die de afgelopen jaren zijn geïdentificeerd en opgenomen in het beleidsplan 2023 – 2027 onverminderd groot zijn. Het risicoprofiel maakt tegelijkertijd duidelijk dat de dynamiek, schaal en onderlinge verwevenheid van de risico's zichtbaar toenemen. Mondiale geopolitieke ontwikkelingen werken steeds directer door op het regionaal risicobeeld. De toename van hybride dreigingen, digitale kwetsbaarheden en internationale spanningen vergroot de kans op verstoringen die zich gelijktijdig en grensoverschrijdend voordoen. De focus verschuift naar de continuïteit van kritieke voorzieningen als energie, drinkwater, zorg, digitale infrastructuur en logistieke ketens. Tegelijkertijd versterken maatschappelijke en demografische ontwikkelingen, zoals klimaatverandering, energietransitie, vergrijzing, extramuralisatie en voortgaande verstedelijking de kwetsbaarheden verder. De conclusie van het ontwerp regionaal risicoprofiel 2027 is dat het risicolandschap fundamenteel complexer, dynamischer en minder beheersbaar is geworden.

Dit vraagt volgens u om een noodzakelijke versterking van de weerbaarheid en veerkracht van de Veiligheidsregio Utrecht, de gemeenten, andere veiligheidspartners en de samenleving als geheel.

Wij herkennen de risico's die u schetst in het ontwerp risicoprofiel. Ook herkennen wij het beeld dat geopolitieke ontwikkelingen, hybride dreigingen, netcongestie en klimaatverandering complexer en meer met elkaar verweven raken en daarmee het risico op een langdurige crisis met lokale impact vergroot. Wij onderschrijven dan ook de urgentie om als gemeente de weerbaarheid en veerkracht van onze stad en inwoners te versterken. Het afgelopen jaar zijn daarin flinke stappen gezet. We richten ons op het veiligstellen van de continuïteit van kritieke voorzieningen (zoals drinkwater, riolering), het inrichten van noodsteunpunten, het zorgdragen voor continuïteit van de eigen organisatie en het democratisch proces. Ook het versterken van onze eigen crisisorganisatie heeft urgentie. Als gemeente werken we hierin nauw samen met de Veiligheidsregio en het Rijk.

In de bijlage bij deze brief geven we nog een aantal aandachtspunten mee voor het risicoprofiel. Een meer fundamenteel punt lichten we uit in deze brief. In een grote stad als Utrecht zien we dat een crisis of ramp kwetsbare groepen, zoals jongeren en mensen in kwetsbare situaties, bovenmatig kunnen raken. Hybride dreigingen, geopolitieke ontwikkelingen of een bouwstop door netcongestie kan leiden tot meer ontevredenheid onder burgers, verdergaande polarisatie, het gevoel uitgesloten te worden en meer openbare ordeverstoringen. We verzoeken u om de punten uit de bijlage prominenter te betrekken bij het vervolgproces.

Wensen voor het beleidsplan 2027 - 2030
Het regionaal risicoprofiel is het uitgangspunt bij het opstellen van het nieuwe beleidsplan 2027 – 2030 (de bestuursagenda). In uw aanbiedingsbrief geeft u aan dat niet alle risico's en ontwikkelingen gelijktijdig en volledig afgedekt kunnen worden. In de bestuursagenda moeten afwegingen worden gemaakt welke prioriteiten worden opgepakt. U legt de nadruk op geopolitieke instabiliteit, hybride dreigingen, uitval van vitale voorzieningen, de gevolgen van klimaatverandering en de weerbaarheid van de samenleving. Tevens geeft u aan dat het beïnvloeden van risico's aan de voorkant niet altijd mogelijk of toereikend zal zijn, en ook ingezet moet worden op de voorbereiding op (langdurige) maatschappelijke ontwrichting en het vergroten van het adaptief vermogen van zowel de crisisorganisatie als de samenleving.

Ook wij zijn van mening dat we scherpe keuzes moeten maken in de thema's en prioriteiten die de Veiligheidsregio Utrecht komende jaren oppakt. Enerzijds is ons uitgangspunt dat de Veiligheidsregio Utrecht voldoende ruimte moet hebben om wettelijke taken uit te voeren en op te treden bij een ramp of een crisis of deze verder te voorkomen. Als raad hebben we op 26 februari 2026 ingestemd met het Op Orde-scenario van de Veiligheidsregio Utrecht waardoor het huidige werk van de organisatie gewaarborgd wordt. Anderzijds hebben we rekening te houden met een minder rooskleurig financieel beeld door minder inkomsten vanuit het Gemeentefonds waardoor wij genoodzaakt zijn om scherpe bestuurlijke keuzes te maken. Een belangrijk uitgangspunt voor de bestuursagenda is dan ook om de werkzaamheden van de Veiligheidsregio Utrecht passend te houden binnen middelen die we daarvoor ter beschikking stellen, waarbij we uitgaan van het Op Orde-scenario. Dit vraagt om met elkaar het gesprek aan te gaan over het maken van keuzes op het gebied van ambities en prioriteiten. Ook dient het Rijk betrokken te worden bij de verdere uitwerking, omdat het Rijk een (financiële) verantwoordelijkheid heeft in het veranderende risicoprofiel van de samenleving als geheel.

In de bijlage geven wij u nog een aantal prioriteiten mee om mee te nemen in het vervolgproces van het opstellen van de nieuwe bestuursagenda. Onze verwachting is verder dat u komende periode een verdere vertaalslag maakt van de ontwikkelingen, risico's en risicogebieden en daarbij rekening houdt met de bestaande verdeling van verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden tussen gemeente en veiligheidsregio. We willen ook terugzien wat de betekenis is voor het interne beleid, bijvoorbeeld ten aanzien van bedrijfsvoering en personeel. Wij vragen u daarbij extra aandacht te geven aan diversiteit binnen uw organisatie.

Wij kijken uit naar de uiteindelijke bestuursagenda en zullen te zijner tijd onze zienswijze geven. In de aanloop daar naartoe stellen wij het op prijs als u de gemeente Utrecht (ambtelijk) betrekt bij de totstandkoming van de nieuwe bestuursagenda.

Reactie op stichting Knooppunt Coördinatie Rijk-Regio's
Het Knooppunt Coördinatie Rijk-Regio's (KCR2) ondersteunt en faciliteert de veiligheidsregio's en het Rijk bij informatievoorziening, coördinatie, capaciteitsverdeling en samenwerking bij nationale en internationale incidenten. Het knooppunt treedt niet in de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van individuele veiligheidsregio's en past binnen het stelsel van verlengd lokaal bestuur. Met de werking van het knooppunt verandert voor gemeenten de aansturing niet. De veiligheidsregio's en het Rijk werken sinds 2021 samen in het knooppunt. Op 22 juni jl. heeft het Veiligheidsberaad een voorgenomen besluit genomen om voor het knooppunt een eigen organisatie op te richten in de vorm van een stichting.

Wij steunen de noodzaak om bovenregionale samenwerking en samenwerking met het Rijk crisis te versterken. We steunen ook het voorgenomen besluit om deze samenwerking structureel te borgen. De bosbranden in het afgelopen voorjaar en zomer, zowel in Nederland als in de rest van Europa, tonen de urgentie om als veiligheidsregio's en Rijk elkaar te helpen, zowel in mankracht als in materieel. We hebben nog een aantal vragen en randvoorwaarden over de werking van het knooppunt en de oprichting van de stichting. Wij willen deze graag beantwoord zien alvorens wordt overgegaan tot een definitief besluit tot oprichting van de stichting.

De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de veiligheidsregio's en de gemeenten veranderen met de komst van het knooppunt niet. Het is onvoldoende duidelijk op welke wijze hierop toezicht wordt gehouden. Ook is onvoldoende duidelijk op welke momenten het knooppunt wordt geactiveerd. Wij vinden het van belang dat er heldere definities en objectiveerbare criteria zijn over de inzet van het knooppunt. Verder geven we als randvoorwaarde mee dat bij (vrees voor) openbare ordeverstoringen gemeenten het eerste aanspreekpunt blijven vanuit het Rijk en politie, en niet de veiligheidsregio's. De veiligheidsregio's hebben geen gezag over de openbare orde. En hoewel een goede informatiepositie van de veiligheidsregio's veel voordelen kent, mag de informatiepositie van het knooppunt niet in de plaats komen van de informatielijn van Rijk en politie naar gemeenten.

Het knooppunt wordt gefinancierd uit bestaande middelen van de veiligheidsregio's. Van gemeenten wordt geen aanvullende financiële bijdrage gevraagd. Het is onvoldoende duidelijk of het knooppunt volledig uit rijksmiddelen gedekt wordt en in hoeverre gemeenten risicodrager zijn op het moment dat er tekorten ontstaan.

Tenslotte nog een vraag over de gekozen rechtsvorm; een rechtspersoon met een wettelijke taak. De wettelijke taak van het knooppunt ziet op de uitvoering van de functies zoals deze door het Veiligheidsberaad en de minister van Justitie en Veiligheid zijn vastgesteld. Deze taken worden vastgelegd in een nog op te stellen instellingsbesluit en meegenomen bij de tweede tranche van de herziening van de Wet veiligheidsregio's (Wvr). Het is onvoldoende duidelijk of de stichting met het instellingsbesluit voldoende juridische basis heeft om het werk uit te voeren zolang de wetswijziging nog niet heeft plaatsgevonden.

Afsluiting
Bij een grootschalig incident of crisis speelt de Veiligheidsregio Utrecht een wezenlijke rol. Dit hebben wij de afgelopen periode van dichtbij meegemaakt bij de explosie in de Visscherssteeg op 15 januari jl. Voor ons eens en temeer een reden om onze waardering uit te spreken over uw inzet en professionaliteit. We zijn ons als raad bewust van het feit dat geopolitieke ontwikkelingen, hybride dreigingen, netcongestie en klimaatverandering het risico op een langdurige crisis met lokale impact vergroot. We hebben de Veiligheidsregio Utrecht hard nodig om onze omgeving veilig te houden of op te treden bij een crisis. Gezien onze ervaringen van de afgelopen jaren, hebben we er alle vertrouwen in dat onze samenwerking ook in de toekomst goed zal blijven.

Datum Volgt
Ons kenmerk 34153827

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Miguel Israel

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma